

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Loca Infesta,|| Hoc est:|| De Infestis,|| Ob Molestantes||
Daemoniorvm Et Defvncto-||rvm Hominvm Spiritvs,
Locis,|| Liber Vnvs.||**

Thyraeus, Petrus

Coloniae Agrippinae, 1598

VD16 T 1247

Cap. LXX. An, & qui locorum consecratio Dæmonibus aditum prohibeat, & molestos esse vetet?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61332)

aduersus ipsos *Aqua* tanquam instrumentum virtutis diuinæ seruiunt *Cerei*, vt instrumenta, atq; signa; quemadmodum alio loco docebatur.

40.

Et quia vtraque, vt instrumenta seruiunt; hinc si effectus suos consequi debent, vsus ipsarum necessarius est: atque ipsa *per se* propriè non sufficiunt. Quia verò *Cerei* etiam signa sunt, oportet vt ardeant, si perfectè id, cuius signa sunt, debent significare. Sed & de hoc aliàs.

CAP. LXX.

De Exorcismis, & Consecratione, atque Benedictione locorum aduersus malignantium Spirituum infestationes atque molestias.

1.

DE Exorcismo, qui ad profligandos *Dæmones* adhibetur, duo potissimum examinari possunt. Primum, An reuera ad *Dæmones*, locis suis pellendos valeat. Alterum, An quæ in ipso à Catholicis assumuntur, superstiosa sunt & pernitiola. De vtroque plurima dicta sunt in illa, de *Dæmoniis*, Disputatione, quæ quia hoc loco seruire possunt omnia, nihil hîc de *Exorcismo*. Verùm, quoniam præter Exorcismum, alia ratio est, *Dæmones* partim à locis arcendi: partim ex locis proscibendi: quæ ad Exorcismum proximè accedit, opere precium fecerimus, si vires eius inquiramus, atque ipsam ab Aduersariorum calumniis vindicemus.

2.

Illam quidam Rituales libri continent, & *quinque*, partibus concludunt. hæ sunt, diuini auxilii Imploratio, Psalmorum, vt vocant, Gradualium recitatio: lectio Euangelij; Thurificatio, siue incensum; & conclusio.

BENEDICTIO DOMVS NOVAE,
aut Dæmonibus infestæ.

Adiutorium nostrum in nomine Domini.
Qui fecit cælum & terram.

Oremus.

Dni potens sempiterne Deus, qui Sacerdotibus tuis, præ cæteris, tantam gratiam contulisti, vt quicquid in tuo nomine dignè perfectèque ab iis aga-

illis agatur, à te fieri credatur: quæsumus immensam clementiam tuam, vt quòd modo visitaturi sumus, tu visites, & quicquid benedicturi, benedicas, & ad ea, quæ acturi sumus, dexteram tuæ potentia extendas: sitque ad nostræ humilitatis ingressum & introitum Sanctorum tuorum meritis, fuga Dæmonum; & Angeli pacis ingressus, Amen.

Hic quod dānnetur nihil est. Dubium non est Sacerdotibus, præ ceteris hominibus, gratiam esse collatam. Docet B. Chrysostomus lib. de Sacerdotio, Sacerdotes Principibus atq; Regibus magis esse reuerendos. Nihil esse purpuram, nihil diadema, nihil vestes aureas; omnia hæc umbras esse, & vernis flosculis leuiora, si cum Sacerdotij dignitate conferantur.

Dubium non est credi posse, à Deo agi, quidquid in Dei nomine à Sacerdotibus digne perfectèq; agitur. Diuina id probant hæc eloquia. Non vos estis, qui loquimini; sed Spiritus Patris vestri, qui loquitur in vobis. Matth. 10. Qui vos spernit, me spernit; qui vos audit, me audit. Lucæ 10. Saule, quid me persequeris? Act. 9. An experimentum quaritis eius, qui in me loquitur Christus? 2 Cor. 13. &c.

An malum fortè, quod Deum rogamus, vt visitare atque benedicere dignetur, quod nos visitamus atq; benedicimus? Si hoc facit; quod malum est, si vt faciat, rogamus? Facere verò iam dicta docent.

An malum, quod fugam poscimus Dæmonum? At dedit potestatem fugandi; docuitque fugandi modum. Aut igitur hic nullum crimen, aut non sine crimine Deus.

An malum, quod Angelorum petimus ingressum? At hunc petimus, vt Dæmonum conatibus illi obstant. Aut igitur fuga Dæmonum petenda non est; aut, vt nobiscum sint Angeli pacis, licet petere. Si, quemadmodum Psal. 33. dicitur, Deus immittit Angelos in circuitu timentium eum; & eripit eos, quod malum, si Angelorum auxilium poscimus? Si Angelis suis (Psal. 90.) mandauit de nobis, vt custodiant nos in omnibus vijs nostris, vt custodiāt in certis locis petere nō possumus? Perpetuum bellum contra malos Spiritus gerunt Angeli boni, teste Origene, super illud Christi, An putas, quia non possum, &c. vt nostri causa hoc suscipiant rogamus. Denique quantum & hic & in aliis rebus Angeli possint, nemo ignorat. Nota est Beati Augustini sententia. Vnaqueque, inquit ille (lib. 23. qq. quæst. 79. res visibilis in hoc mundo habet Angelicam potestatem

tem sibi prepositã Et (8. super Genesin ad literã cap. 24.) Angelis, inquit, Deo subditè fruentibus, & Deo beatè seruientibus, subdita est omnis corpore a creatura; omnis irrationalis vita; omnis voluntas vel infirma, vel praua ut hoc de subditis vel cum subditis agant, quod natura ordo poscit in omnibus, iubente illo, cui subiecta sunt omnia.

3. Displicet fortè, quòd Sanctorum meritis hæc petuntur. Verùm displicere hoc non debet. Quanta, & quot beneficia genti Iudæorum Deus contulit, propter merita Patriarcharum Abraham, Isaac, & Iacob? An Sanctorum noui Testamenti merita cum horum non conferenda?

6. Displicet quòd benedictione diuina postulando Crucem formemus? At Crucis vsus in omnibus benedictionibus iam olim fuit receptus. Hoc signo Crucis, inquit B. Augustinus Serm. 119. de Tempore, consecratur corpus dominicum, sanctificatur fons Baptismatis: iniunguntur etiam Presbyteri & cateri gradus. Idem Tract. 118. ad finem cap. 10. Ioannis: Signum Crucis, inquit, nisi adhibeatur siue frontibus credentium siue ipsi aqua, qua regenerantur; siue oleo, qua Chrismate unguuntur, siue sacrificio, quo aluntur, nihil eorum ritè perficitur. Sed de Crucis signo aliàs plura.

10. Versus verò, qui Orationi preponitur, & qua Adiutorium Dei, qui fecit celum & terram petitur; nullo modo potest displicere. Tanto iustior est, quanto certius nobis constat, & sine Dei auxilio nihil nos posse; & opem Dei non defuturam omnibus eandem, in quacunque necessitate, implorantibus. Quid, quod in hunc optimè conueniat; quod de simili (Deus in adiutorium meum intende) habet Cassianus? Coll. 10. cap. 10. Ad omnem statum, inquit, ad vniuersos incursus propriè satis & competenter aptatur. Habet siquidem aduersus discrimina inuocationè Dei. habet humilitatem piæ confessionis habet sollicitudinis ac timoris perpetui vigilantiam. habet considerationem fragilitatis suæ, exauditionis fiduciam, confidentiam præsentis semperq; adstantis præsidij. Hæc Cassianus. Apud quem plura, quæ ad eius commendationem faciunt, licebit legere.

11. Quod autem Versus hic diuidatur, & priorè eius partem Sacerdos dicat, posteriorem circumstans populus, nihil ipse detrahit. Nec in nobis id debet deprehendi. Exemplū Seraphim Angelorū, in hoc sequimur, de quibus Isaias Propheta, cap. 6. quod clamabant alter ad alterū, & dicebant: Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus exercituum. probamus institutum S. Ignatij à quo Orientalis primū, deinde Occidentalis Ecclesia habet; quod & Psalmi & Dei laudes per Antiphonas alternatim, dicantur, teste Nicephoro, lib. 13. cap. 8. atq; hætenus de prima parte.

SECVM

Hæc tres, vt ita dicam, habet processus: quorum singuli quatuor potissimum absoluuntur actibus. recitatione quinq; Psalmorum Gradualium; oratione Dominica: Postulatione; & aquæ benedictæ, per domum, vel locū Aspersione. De quibus sic liber Ritualis. Deinde Sacerdos incipiat Psalmos Graduales, & prosequatur quinque primos; aquā benedictā aspergēdo per loca domus, quibus finitū dicitur:

Kyrie eleyson, Christe eleyson, Kyrie eleyson.
Pater noster. Et ne nos. Sed libera nos.

Oremus.

Domum tuam, Domine, clementer ingredi, & in tuorum tibi corda fidelium perpetuam construo mansionem: & præsta vt in hac domo nulla malignorum Spirituū dominetur nequitia. Per Dominum, &c.

Deinde incipiat Psalmum. Qui cōfidunt &c. cū reliquis quatuor, & vt prius spargat domum aqua benedicta. quibus finitū dicat.

Kyrie eleyson, Christe eleyson, Kyrie eleyson.
Pater noster, Et ne nos. Sed libera nos.

Domine exaudi, &c. Dominus vobiscum, &c.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui in omni loco dominationis tuæ totus assistis, totus operaris: adesto supplicationibus nostris, vt huius domus sis protector, & nulla hic nequitia cōtrariæ potestatis obsistat; sed virtute Spiritus sancti, & operatione fiat tibi hic primū seruitium, & deuota libertas existat. Per Dominum nostrum, &c.

Postremum incipiat Psalmum, De profundis; & prosequatur ipsum cum aliis Gradualibus Psalmis; interimq; aspergat domum aqua benedicta, quibus completis dicat.

Kyrie eleyson, Christe eleyson, Kyrie eleyson.

Pater noster. Et ne nos. Sed libera.

Domine exaudi. Dominus vobiscum,

Oremus.

Deus, qui in omni loco dominationis tuæ dedicatō assistis, exaudi nos, quæsumus; vt inuiolabilis huius

Hh 2

huius domus permaneat benedictio: & beneficia tuum muneris vniuersitas, quæ supplicat, mereatur. Per Christum, &c.

10. An hic aliquid superstitiosum, & Christiano homine indignum? *Psalmorum* vis magna est. *Psalmus*, ait Basilus in *Psal. animarum est tranquillitas, arbiter ineunda pacis; cuius annutu exundantes ac tumultuaria cogitationes se contrahunt, & conquiescunt.* Et post. *Psalmus est amicitia conciliator, vnio dissidium, pacis inter hostes stabilien- da sequester.* Et rursus. *Psalmus est profligandis Dæmonibus, & depellen- dis, quoddam amuletum, Angelicæ iutela conciliator.*
11. Et quamuis ad id solum valere videantur, quod postulant; dubium tamen nullū, etiam ad Dæmonum profligationem valere: vel propterea, quod Spiritu sancto dictante sint conscripti; quem, & cuius orationem non possunt non declinare, & detestari Nequam Spiritus.
12. Sed cur hi (*Graduales*) sumuntur, & non alij? Quæro ego, cur alij sumerentur; & non hi? Non dubium, quin magnis grauibusq; rationibus permota Ecclesia, hos præ reliquis, in hoc negotio elegerit: cur *quindecim* assumpserit: cur in tres classes distinxerit: cur *quinq;* in quolibet actu acceperit. Sed tamen si rationes nobis deessent; res hæc iustè damnari non posset; quoniam, vt Origenes; *homilia 5. in Numeros: In Ecclesiasticis*, inquit, *obseruationibus sunt nonnulla huiusmodi, qua omnibus quidem facere est necesse, nec tamen ratio eorum omnibus patet.* *Psalmos* sequitur repetitum *Kyrie eleyson, Christe eleyson, Kyrie eleyson.* Sed cur hac precandi vtimur formula? cur eadem repetitur? cur repetitur tertio? cur *graco* idiomate? cur in hoc negotio? cur ante orationem Dominicam?
13. Vt inur instituti exemplo B. B. Iacobi & Marci: quorum ille Sanctissimus Christi Apostolus; hic eiusdem Euangelista. Eadem enim isti in suis Liturgiis vsi leguntur. Ab his autem per totas Orientis atque Italiæ prouincias *dulcis, & nimis salubris* (vt loquitur Concilium Vafense sub Leo. 1. can. 3.) *consuetudo intronmissa est, vt frequentius Kyrie eleyson cum grandi affectu ac compunctione dicatur.*
14. Repetitio eiusdem ab iisdem. Magni autem affectus & compunctionis argumentum est; quemadmodum Concilium insinuat. Frustra verò non fieri, & Domini in horto docet sæpius repetita oratio: & Cæcus, cuius importunam, & sæpius repetitam orationem præteriens reprehendebat turba. Lucæ 8.
15. *Trinam repetitionem.* S. Thomas 3. p. q. 83. a. 4. putat pertinere
read

ne ad gloriam Mysterij Trinitatis. aut ad triplex malum deprecandum, ignorantiae, culpae, poenae. Amalaricus Fortunatus, lib. 4. cap. r. hanc eius dat causam. Dum imploramus, inquit, d. uinam misericordiam per Kyrie eleyson, & Christe eleyson, & iterum Kyrie eleyson: tres articulos, aliquo modo, diuinae Maiestatis & Trinitatis celebramus in Ecclesia. Primus est ante assumptam humanitatem; quando Trinitas inuocabatur sine copulatione humanae naturae. Secundus est post assumptum hominem; quando Christus uidebatur in terra, & nihil minus à suis credebatur Deus & filius Dei. Tertius articulus est ex eo tempore, quo uoluit clarificare illum assumptum hominem plus quam esset, quamdiu mortalis erat. Ita Fortunatus.

In forma Gracum idioma retinemus. quia illo recepimus. Nec malè. quoniam ut habet B. Augustinus, Epist. 278. contra Pascendum, sicut Græca lingua, quod est Omouision, una creditur uel dicitur à fidelibus Trinitatis omnino substantia: sic una rogatur, ut misereatur, à cunctis Latinis & barbaris unius Dei natura. ut à laudibus Dei unius nec ipsa lingua barbara sit, ut à Latinis, aliena.

Sed quorsum hoc loco, ubi cum infestantibus Spiritibus nobis est bellum? Quorsum aliis omnibus propemodum, ubi diuina imploratur misericordia? Non malè olim statuit Vafense conciliū, can. 3. ut ad Matutinū, ad Missas, ad Vesperam dicatur sæpius Kyrie eleyson. Non malè modò faciunt Christiani, quando idem nunc repetunt in horis Canonicis; nunc in defunctorum Officiis; nunc in publicis priuatisq; Litanis: nunc ante atq; post cibum sumptum. Non male facit Exorcista, cum Spiritus molestantes locis est expulsiurus, Kyrie, inquit, eleyson, Christe eleyson, Kyrie eleyson. Quemadmodum alibi non parua eius vis; ita nec parua speratur hoc loco. Et vim eius cum alia, tum duo exempla egregiè produnt. Notū est Theodosio Iunioris Imperante, Proculo Patriarcha cū clero, & maxima urbanæ multitudinis parte supplicantibus, puerum in aère sublatum fuisse: populo uero obstupefacto, & longo tempore uociferante Kyrie eleyson, rursus dimissum dixisse, sibi præceptum, ne in cantico ter sancto adderetur clausula: Qui crucifixus est pro nobis. ita Zonaras, & Abbas Ursperg. in Theodosio. Paulus Diaconus lib. 14. Histo. Idem Paulus libro 16. auctor est Iustiniano imperante, terræ motu concussa Antiochia, ciues qui remanserant, discalceatos omnes, Litanias fecisse clamentes Kyrie eleyson: tumq; apparuisse in visu homini Dei cultori, qui diceret, omnibus residuis significandum: super scriberent in liminaribus suis: Christus nobiscum, stete, & hoc facto iram Dei sterisse. Hæc Diaconus.

Hh 3

Opti-

18. Optimè verò *dominicæ orationi*, (vt aliàs propemodum semper) in Exorcismo proponitur. Oratione enim *dominica* summa rerum petendarum à Deo, continetur. humilium autem deo placuit semper deprecatio. a humilis animi confessio est *Kyrie eleyson*. Eo ipso igitur Dei animum nobis deuincimus, & de rebus speratis piè præsumimus, quo sapius hanc vocem ingeminamus. Quocirca & iustissimè *Kyrie eleyson* vsurpamus.

19. Ridetur fortassis, quòd *oratio dominica* dicatur: petatur, fiat voluntas Dei, regnum eius adueniat, detur panis quotidianus &c. cum omnis cogitatio nostra est de Dæmonio expellendo. At voluit Dominus vt precaturi, *dominicâ oratione* dicamus: *Cû oratis*, inquit, *dicite Pater noster*. Deinde *oratione dominica* non hæc tantum petuntur: petitur etiam, vt liberemur à malis: vt non induamur in tentationes. Deinde quamuis solum Dæmonum petatur proscriptio; tota tamen *Oratio dominica* rectè recitatur: primò, quia reuerentia, qua Deû prosequimur efficit, vt in oratione eius nihil mutatum velimus esse, nihil omissum, nihil additum. Tum deinde, quia omnes orationis partes etiam quodam modo ad depulsionem Spirituum faciunt. *Sanctificatur* melius Dei nomen; quo pauciores sunt, qui nos à bono impediunt, hostes. Facilius Dei regnum aduenit; si regnum eius apud nos non habeant Dæmones. Facimus promptius Dei voluntatem: si nullis molestemur Dei hostium insidiis. *Panis* verò *quotidiani* nomine, nonne bonum omne continetur? aut bonum non est immunitas à Dæmonum molestia? Reliqua per se clara sunt. Iustissimè verò, quemadmodum in aliis necessitatibus; ita in hac orationem *dominicam* dicimus, quod hanc plurimum apud Deum posse credamus. *Cognoscit Pater Filij verba*, inquit Chrysostomus hom. 14 in Matth. Et B. Augustinus lib. 50. Homil. hom. 42. *Spem*, inquit, *habemus obtinenda cause nostra; quando talis Iuris peritus nobis preces dictauit, qui sedet ad dexterâ Patris.*

20. An displicet *Numerus*: quod tertio oratio repetatur? At Pro distinctione Psalmorum in tres classes, ter dicitur oratio *dominica*. Deinde si oratio semel dicta bona, cur repetita mala? Christus, nonne tertio in horto ad orationem conuersus? Quid si honor sanctissimæ Trinitatis hîc sit propositus? sed & Chrysostomus Euthymius, atque Theophilactus in 26 Matthæi docent hunc numerum rei veritatem perfectionem atque constantiam solere declarare, quod sequentibus sacrarum literarum exemplis verum esse probat Maldonatus in 26. Matthæi. *Vos*, inquit, *illud plenum annis generis animalium, quod Petrus vidit, ter de celo demissum est, act. 10.*

D. Paulus

D. Paulus ter Dominum se rogasse dicit, vt Spiritum Satana à se tolleret, 2 Corin. 12. Petrus Christum ter negauit: Matth. 26. Christus Petrum ter interrogauit, Diligis me plus his? Ioan. 20.

Deinde pro distinctione Psalmorum triplex subiungitur postulatio. Prima, tria petuntur à Deo. velit clementer ingredi domum: velit in cordibus fidelium constituere perpetuam mansionem: velit in domo nullam dominari Spirituum nequitiam. Omnia digna Deo, nobis utilia pulchro ordine. Digna Deo: quia delicia eius esse cum filiis hominum Pro. 8. seruantibus sermones suos promisit fore, vt cū Patre apud ipsos mansionem faciat. Ioan. 14. Et hostem idcirco vicit, ne pro libidine nobis dominetur. Quàm verò omnia hæc nobis utilia? Quàm etiam pulchro ordine? Non potest mansionem in nobis facere, nisi prius ad nos sit ingressus. An verò postquam iam ingressus, & habitationem fecit; potest nobis dominari malignorum Spirituum nequitia?

Secunda petuntur propemodum eadem: sed præterea, vt in locis, quæ benedicuntur, ipsi fiat sacrificium, & existat deuota libertas. libertas hæc mentem reuocare debet ad Deum, à quo locus ipsam obtinuit: vnde deuota dicitur Seruitium, vt exhibeatur, dignissimum est, etiam locis profanis, cū vbique Dei, erga humanum genus, existant beneficia. Intelligebat hoc, qui dicebat: *In omni loco dominationis eius benedic anima mea Domino.* Psal. 102.

Eadem complectitur ferè tertia oratio. Nec malè sapius eadem petuntur: quia efficaciter, & pluribus petendum: quod seridè expetitur. Addit hoc, quòd rogatur Deus, vt inuolabili permaneat benedictio domus & vt mereatur vniuersitas bona, quæ postulat. Hoc petitur bonorum operum exercitiū: illo perseverantia, quia verò vtrumque bonum; vtrumque petere non mali m; sed bonum.

Vna quæ in hac parte adhibetur, displicet Aqua lustralis. hæc omnia, quæ hætenus commendauimus, corrumpit & deprauat, ita Aduersarij. Sed pro hac Aqua aliàs in illa de Dæmoniis Disputatione tam à nobis dicta sunt multa; vt pluribus opus non sit. Tertiam igitur partem accedamus

Euangelium Lucæ continet Tertia pars, non quodcunque, sed quo historia Zachæi describitur. de quo sic liber Ritualis. *Postea in Principaliori loco domus legatur sequens Euangelium.*

Dominus vobiscum. Et cum Spiritu tuo.

Sequentia Sancti Euangelij Secundum Lucam.
Gloria &c.

In illo

In illo tempore. Ingressus Iesus perambulabat Iericho, Et ecce vir nomine Zachæus: & hic Princeps erat Publicanorum, & ipse diues. & quærebat videre Iesum, quis esset: & non poterat præ turba, quia statura pusillus erat. Et præcurrens ascendit in arborem sycomorum, ut videret eum: quia inde erat transiturus. Et cum venisset ad locum, suspiciens Iesus, vidit eum, & dixit ad illum: Zachæe, festinans descende: quia hodie in domo tua oportet me manere. Et festinans descendit, & excepit illum gaudens. Et cum viderent omnes, murmurabant, dicentes quòd ad hominem peccatorem diuertisset. Stans autem Zachæus, dixit ad Dominum, Ecce dimidium bonorum meorum Domine, do pauperibus: & si quid aliud defraudaui, reddo quadruplum. Ait Iesus ad eum: Quia hodie salus domui huic facta est: cò quod & ipse filius sit Abrahæ. Venit enim filius hominis quærere, & saluum facere, quod perierat.

25. *Euangelium hoc, præter alios, hîc duos vsus habet. Primò, hoc confirmantur Christiani, non malas esse suas, quas ad Deum, pro immunitate domus aut loci, dirigunt orationes: tû deinde, ad Dæmonum valet profligationem. Docemus vtrumq;*

26. *Septem in vniuersum, quasi, à Deo iam dictis orationibus petita sunt. Hæc inquam, velit domum clementer ingredi: velit perpetuam in nobis constituere mansionem: pellere nequitas malignorum Spirituum: concedere hîc sibi seruitium: deus tam hîc existere libertatem: permanere suam in ea benedictionem: hæc q; contingere, etiam nostris interuenientibus meritis. Omnia hæc fieri posse, & bene fieri docet dictum de Zachæo Euangelium. ingressu videlicet Christi in domum Zachæi, quod; significet se in ea oportere manere: attulisse sua præsentia salutem: in alium virum commutatam Zachæum: & ad hæc, hisque similia valuisse Zachæi pietatem.*

27. *Ad Dæmonum verò profligationem valet, tribus de causis. Primò, quia ipsius lectione in audientium animis excitantur actus virtutum quarundam, quarum iurati hostes & aduersarij sunt Dæmones. Deinde, quia studia & pietatem orantium accendit; quando per Christi in Zachæi domum aduentum, intelligunt non Dæmonia solùm pelli, sed mirabiles quoq; fieri animorum, cum ingenti mortalium lucro, mutationes. Tertio, quia, quæ in Euangelio dicuntur,*

cuntur, partim filij Dei sunt verba, partim Spiritus sancti oracula. Possunt né Dæmones æquo animo audire eius verba; qui verbo ipsos, dum communem nobiscum vitam ageret, eiiciebat? qui in mundum venit, vt opera Dæmonum dissoluat ad cuius conspectum olim se torqueri, magnis clamoribus testabantur?

Valere ad Dæmonum eiectionem Euangelij verba, etiam inde insinuat, quod nedum sacra verba, sed & codices, & chartæ miracula ediderunt. Narrat Gregorius Turonensis, de vita Patrum, cap. 6. quod cum Auerna ciuitas incendio conflagraret, S. Gallus Ecclesiam ingressus, diutissimè ante sanctum altare Deum exorauit, surgensque apprehenso Euangeliorum codice, eoque aperto, obuiam se igni obtulerit, subitoq; incendium extinctum sit, vt ne fauillæ quidem remanerent. Sic S. Martianus, cum iam flamma serpens Ecclesiæ Sanctæ Anastasiæ appropinquaret, accepto in manus sacro Euangelio, per regulas in tectum conscendit, precibusque & lachrymis illæsam ab incendio seruauit. Ita Nicephorus lib. 5. cap. 22. Rursus Zonaras in Basilio Macedone scriptum reliquit, Rhodos libro Euangeliorum ab igne erepto illæso, fidem Christi amplexos esse. Quid pluribus opus?

Hinc non male in Constantinopolitano 8. Can. 3. Patres, Sacram, inquit, imaginem Domini nostri Iesu Christi, & omnium Saluatoris æquo honore, cum Libro Euangeliorum Sanctorum, adorari decernimus. Sicut enim per Syllabarum eloquia, quæ in libro feruntur, salutem consequuntur omnes, ita per colorum imaginariam operationem, & sapientes & idiotæ cuncti ex eo, quod in promptu est, perfruantur vtilitate. Quæ enim in syllabis sermo; hæc & Scriptura, quæ in coloribus prædicat & comédât.

Quarta pars Thurificatione, siue incenso perficitur, de quo sic liber Ritualis. Deinde benedicatur incensum isto modo.

Per intercessionem Michaelis Archangeli, stantis à dextris altaris incensi, & omnium Sanctorum Angelorum incensum istud digneris Domine benedicere & in odorem suauitatis accipere. Per Dominum, & c. Postea Sacerdos ponat incensum super ignem in thuribulo, & incenset domum dicendo.

V. Incensum istud à te benedictum ascendat ad te Domine.

R. Et descendat super nos misericordia tua.

V. Domine exaudi, R. Et clamor meus, & c.

Oremus.

li

Tc De.

Te Deum Patrem omnipotentem suppliciter exoramus, pro hac domo, & pro habitatoribus eius; vt eam benedicere & sanctificare digneris: vt sint promtuarum eorum plena, eructantia ex hoc in illud: tribue etiam iis de rore cæli abundantiam, & de pinguedine terræ vitæ subsidium; & desideria eorum ad effectum tuæ miserationis perducas; & ad introitum nostrum hanc domum benedicere & sanctificare digneris; sicut benedicere dignatus es Abraham, Isaac, & Iacob; vt inter parietes eius, & angulos eius inhabites. Per Christum, &c.

Oremus.

Visita quæsumus Domine habitationem istam; & omnes insidias inimici ab ea longè repelle: & Angeli tui sancti habitent in ea; qui nos in pace custodiant, & benedictio tua sit super nos semper: In nomine Patris & Filij, & Spiritus Sancti. & R. Amen.

31. Iustitiam *benedictionis incensi* hoc loco non probamus. Res sensibiles sine superstitione posse benedici copiosissimè probat Disputatio de Dæmoniacis. An peccatum, quòd ad intercessionem B. Michaelis, & sanctorum Angelorum benedici petimus? At si malum non est nobis intercedentibus benedici, cur malum benedici intercedentibus Angelis? si verò neutrum malum est, quomodo malum est, quod vel nostra, vel Angelorum intercessione benedici postulamus? Malumne est bonum petere?

32. Sed non solum crimine vacat Incensi vsus: verum etiam ad Dæmonum valet profligationem, & quidem *quinuplici* nomine. Primò, quia rogatus est Deus (an frustra?) vt velit illud ad hoc valere. Secundò, quia incensum est in genere rerum consecratarum, quæ ex se exosa sunt Spiritibus. Tertio, quia per intercessionem S. Michaelis, atque Angelorum est consecratum; quorum ob id, huius rationem habere, & cum ipso ad Dæmonum expulsionem concurrere credendum est. Quarto, quia fumus, qui inde excitatur, in vase tali, quod ad Dæmonum profligationem valet, excitatur; vt probat oratio, qua thuribulum consecratur. Hæc ita habet. Do-

mine

mine Deus, qui dū filios Israel, in deserto murmurantes, ob rebellem suā audaciā durum vastarāt incendiū; Aaron tunc orantem arrepto de igne altaris thuribulo tibi incensum ponentem exaudire, eosq; de incendio liberare dignatus es, benedic quasumus hoc thuribulum: & prestā, vt quot.es thus in eo adolebitur, votum populi tui tibi boni odoris efficias, sitq; Fuga Dæmonum repulsio Phantasmatum, & immundarum abscēssio cogitationum. Per Christum, &c. Quintò denique, quia vtrumque signum est rerum Dæmonibus inuisarum. Thus quidem orationis sanctorum, quæ, velut thus, ad conspectum Dei, conscendunt (Psalmo 140.) Thuribulum verò corporis Christi sanctum interpretatur. Ipse enim Dominus, inquit, factus est thuribulum, ex quo Deus odorem suauitatis accepit, & propitiū factus est mundo; quia obtulit se ipsum in odorem suauitatis. Vide Innocentium III. libro 2. Mysteriorum Missæ capite 16.

39.

Oratio, quæ post benedictum incensum adhibetur, duplex est: vtraque tam iusta, quàm quæ vtraque petuntur, iusta. Nisi forte displiceat, quod in tali loco, & non in consecrato habeatur. Sed aures Dei ad preces supplicum attentæ, quocunq; etiam loco illæ fundantur.

Conclusio breui benedictione constat: de hac ita liber Ritualis. 34.
Postea domum & omnes in ea habitantes benedicat dicens.

Et benedictio Dei omnipotentis Patris ꝛ, & Filij ꝛ & Spiritus Sancti ꝛ, descendat super hanc domum, & omnes habitantes in ea, & maneat semper. ꝛ.
Amen.

Hic damnari potest nihil. Christum hinc imitamur, & sanctum veteris legis Patriarcham Iacob. Ille, quando ferebatur in cælum, eleuatis manibus discipulis suis benedicebat, Marci ultimo. Hic benedictionis dandæ gratia extendens manum, dextram posuit super caput Ephraim; sinistram super caput Manasses, Genes. 49. Adde quòd Dominus populo suo benedici aliquando, sub Sacramento trine Inuocationis iubeat. Num. enim 6. sic habetur. Sic benedicetis filijs Israel, & dicetis illis: Benedicat tibi Dominus, & custodiat te. Ostendat Dominus faciem tuam tibi, & misereatur tui. Conuertat Dominus vultum suum ad te, & det tibi pacem. Et hætenus de benedictione. Hac vel certè simili forma vsus videtur Theodorus Archi-

35.

mandrita. qui rogatus à Theodoro, regio duce, vt domum à molestibus Spiritibus liberaret; illam dicitur ingressus, & totam noctem psallendo, & Deum obsecrando traduxisse: atque aqua, cui benedixerat aspersisse: at sic à Spirituum molestia liberasse. Vide Metaphrastem in vita Theodori, apud Surium, Fom. 2.

MODI QVIBVS LICITVM EST CONTRA
impugnationes & molestias Spirituum pur-
gandorum agere.

CAP. LXXI.

*Esse aliquam rationem atque modum, quo viuentes
possint se liberare à molestia, quam ipsis pur-
gandi Spiritus afferunt.*

1. **E**Xpositis rationibus, quibus à Dæmonum infestatione loca liberantur; proximum est, vt modos explicemus, quibus ne molesti sint hominum purgandi Spiritus, efficitur. Et breuissimè dici potest *vnus esse*: & quidem eundem cum illo, quo à molestia liberamur mendicorum, atq; pauperum, qui stipem atque eleemosynam importuniùs petunt. Quis ille? *Satis faciat Spirituum desiderio. Quod verò desiderium? Nostra vt opera iuuentur à miseria. Quæ opera? Quæ misericordiam Spires; non quæ pietatis habeat atq; beneuolentiæ nihil.*

2. Breuibus hic multa complector; & quia multa breuibus, explicanda, & comprobanda. Omnia verò vel ad conditionem pertinent Spirituum, qui molesti sunt: vel ad nostrum officium: vel ad opera, quibus ipsorum inopiæ subuenimus.

3. *Conditio Spirituum illorum insinuat esse misera; quæ aliorum auxilio indigeat, & possit subleuari. officij nostri ratio, vt ipsis subueniamus, opera, media sunt, quibus subleuantur. Primum hoc Cpaite persequemur, reliqua sequentibus.*

4. Et quidem esse quosdam Spiritus, qui hoc solùm nomine molesti sunt, vt in miseriis, quas sustinent, aliquod leuamen, accipiant, extra controuersiam est; nec hoc loco probandum. quòd verò aliorum opera iuuari possint, quis dubitabit?

5. Si iuuari non possunt; cur, vt iuuentur, molesti sunt? An fortè temeritatis arguendi atque imprudentiæ? quasi, qui tentent, quod, consequi est impossibile? At procul à purgandis Spiritibus omnis temeritas: procul imprudentia. Et vt temerè possint agere ipsi; et tamen